

ሰንበት ዘሓዋርያት ዘአሠርግዎ

ሓምለ 5 2007 ዓ.ም. (ሓምለ 13 2015)

እንትሙ ብርሃኑ ለዓለም አዕማደ ቤተ ክርስቲያን አንትሙ ብርሃኑ ለዓለም።

መዝሙር: አሠርግዎሙ ለሓዋርያት...

ንባባት: 2 ጢሞ 4:1-9፥ 2 ጴጥ 1:12-19፥ ግ.ሐ. 23:10-23፥ ሉቃ 6:1-20።

ምስጢክ: አልቦ ነገር ወአልቦ ነቢብ ዘኢተሰማዓ ቃሎሙ፥ ውስተ ኩሉ ምድር ወጽኦ ነገሮሙ፥ ወእስከ አጽናፈ ዓለም በጽሐ ንባቦሙ። “ዘይተገብረን ዘይተሰምዐን የለን፥ ድምፆም ናብ ኩላ ምድሪ፥ ቃላቶም ድማ ኸሳብ ኩላ ዓለም በጽሐ” መዝ. 19:4።

መዝሙር: “ንሓዋርያት ኣብ ሰማያት ሸለሞም ወንጌል መንግስቲ አወፈዮም፥ ሰንበት ንዕረፍቲ ሥርዓሎም ከም ወርቂ ብሓዊ ፈተኖም ከም ጽንሓሕ መሥውዒ ዕጣን ተቐበሎም ንሓዋርያት ኣብ ሰማይ ሸለሞም”።

ኣብ ስርዓት ልጡርግያና ናይ ሎሚ ሰንበት “ዘሓዋርያት” ተባሂሉ ይጽዋዕ፥ ንኸልተ ብአዕማድ እምነት ዝፍለጡ ጴጥሮስን ጳውሎስን ዝዝክር ፍሉይ ሰንበት። ክልቲኦም ዓበይቲ ሓዋርያት ክርስቶስ እዮም። ክልቲኦም ንተልእኮ ክርስቶስ ኣብ ኩሉ ዘብጽሑ መንግስቲ አምላኽ ዝሰበኹ እዮም። ጴጥሮስ ንቤተ ክርስቲያን ካብቶም አመንቲ አይሁድ አተንሢኦታዎ። ጳውሎስ ኣብ አህዛብ ጸዋዕታ አምጺኡ መምህር ዓለም ኮይኑ። ክልቲኦም በበቲ ዝተጸውዑሉ ንሰባት ኣብ ሓድነትን ስድራ ክርስቶስ ከም ዝአትዉ ገሮም። ክልቲኦም ብሰማዕትነት ኣብ ጊዜ ሮማዊ ንጉሥ ነሮ ብጨካን ሞት ሕይወቶም ሓሊፉ በዚ ኸአ ኣብ ምሉእ ዓለም ብብዙሓት ይመስገኑ። ነፍስወከፎም ክልተ ዝተፈላለዩ ተራ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ተልእኮ ዓለም ይውክሉ።

ጴጥሮስ:

ስምዖን ወይ ከፋ ብዝብል ስም ዝፍለጥ ሓለቓ ሓዋርያት ንመንበረ ጴጥሮስ ኣብ ሮማ ምስ ጳውሎስ ዝመስረተ እዩ። ጴጥሮስ ብዓል ቤተሳይዳ ኣብ ጥቓ ቀላይ ጥብርያርዶስ እትርከብ እዩ፥ ንሱ ብወዲ ዮሐንስ ምስሓዉ እንድርያስ ኣብ ቀላይ ገንሳረጥ ኣብ ምግፋፍ ዓሣ ዝሰርሕ ዝነበረ እዩ። ኣብ ወንጌል ዮሐንስ ከም እንረኽቦ እንድርያስ ሓዉ እዩ ምስ ኢየሱስ አራኽብዎ ኢየሱስ ከአ ሓዋርያ ክኸውን ጸዊዕዎ።

ጴጥሮስ ኣብ ወንጌል ሉቃስ ከም እንረኽቦ ብብዝሒ ዓሣ ምስ ሓዘ ንኢየሱስ ምስ ሰገድሉ “አይትፍራሕ ካብ ሕጂ ንድሓር ገፋፍ ሰብ ክገብረካ እየ እናበለ ሓዲስ ስም “ስምዖን” ከምዝብሃል ከምኡ “ከፋ” ወይ “ከውሒ” ከም ዝብሃል ነገርዎ። ጴጥሮስ ሓዋርያ ኢየሱስ ምስ ኮነ “ንስኻ እቲ መስሕ ወዲ እቲ ኅያው አምልኻ ኢኻ” እናበለ ምስ ተዛረብ ኢየሱስ ከአ “ንስኻ ከውሒ ኢኻ ኣብዚ ከውሒ ኸአ ንቤተ ክርስቲያንይ ክሃንጻ እየ” እናበለ መሊሱ። ቀጺሉ

“መፋትሕ መንግስተ ሰማይ ክህበካ እየ ኣብ ምድሪ ዝኣሰርካዮ ኣብ ሰማይ እሱር ክኸውን እዩ” ኢልዎ።

ኣብ ኩሎም ጽሑፋት ሓዲስ ኪዳን ጴጥሮስ መጀመርያ ካብ ሓዋርያት ይጽዋዕ፤ ከምኡ ካብቶም ቀንዲ ኣብ ኢየሱስ ፍሉይ ምቅርራብ ዝነበሮም ቅድሚያ ያዕቆብን ዮሐንስ ይጽዋዕ። ልዕሊ ኹሎም ሓዋርያት ተሰምዮ ንረኽቦ ኣብ ደብረ ታቦር ራእይ ኢየሱስ ክቕየር እንከሎ ኣብኡ ነሩ። ንል ኢያኢሮስ ከተንሥኦ እንከሎ ምስኡ ነሩ፤ ኣብ ጌተ ሰማኒ ኣብ ጊዜ ሕማሙ ምስኡ ነሩ። ኣብ ጸሎተ ኃሙስ ኣብ ምቅርራብ ድራር ዓቢ ተራ ተጻዊቱ ኣብ ጊዜ ሕማሙ ምስኡ ከምዝነበረ፤ ኢየሱስ ምስ ተታሕዘ ንግዙእ ሊቀ ካህናት ብሴፍ ገሩ እዘኩ ከምዝቆረጸ፤ ኣብ ጊዜ ፍርዲ ኢየሱስ ግን ሰለስተ ጊዜ ከምዝኸሓደ እንተኾነ “ደገ ወጺኡ እናበኸየ ብግብሩ ተጣዒሱ መሪር ብኸያት ከምዝበኸየ” ንርኢ።

ድሕሪ ትንሣኤ በተን ኣንስቲ መቓብር ጥርሖ ከም ዝጸንሐንን ምስተነግረ ምስ ካልኣት ሓዋርያት ኮይኑ ኣብ መቓብር ኢየሱስ ተመላሊሱ። ኢየሱስ ምስ ተንሥኦ መጀመርያ ንጴጥሮስ ተራእዮ፤ ኣብ ባሕሪ ጥብርያርዶስ ምስ ተራእዮም ንጴጥሮስ ተፍቅረኒ ዲኻ እናበለ ሰለስተ ጊዜ ምስ ሓተቶ “ነዓያውተይ መግብ፤ ነባግዐይ ሓሉ፤ ነባግዐይ መግብ” እናበለ ኣዚዘዎ።

ድኅሪ ዕረገቱ ጴጥሮስ ሓለቓ ሓዋርያት ኮይኑ ይመርሕ ከም ዝነበረ ግ.ሓ. ይነግረና። ኣብ ክንዲ ይሁዳ ዝትካእ ከምረጽ ዋና ኮይኑ መሪሖ፤ ድሕሪ ምውራድ መንፈስ ቅዱስ ኣብ መዓልቲ ጳራቅሊጦስ ንህዝቢ መጀመርያ ዝተዛረብ ንሱ እዩ። ንሱ መጀመርያ ተአምራት ብስም ኢየሱስ ዝገበረ፤ ኣናንያን ሰጺራን ንመንፈስ ቅዱስ ስለ ዝጠለሙ ንሞት ከም እተፈርዱ ነገርዎም።

ጴጥሮስ ወንጌል ኣብ ኣረማውያን ክብጽሕ መጋበሪ ኮይኑ። ንኣረማዊ ቀርመሌዎስ ሮማዊ ኣጠሚቕዎ፤ ኣብ ጉባኤ ኢየሩሳሌም ኣብ ዝተገብረ ውሳኔ ንኣረማውያን ደጊፉ በዚ ኸኣ ቤተ ክርስቲያን ናይ ኩሉ ከምዝኾነት ኣርእዮ። ብንጉሥ ኣግሪጳ ምስ ተኣስረ ኣምላኽ መልኣኹ ሰዲዱ ካብ ማእሰርቲ ኣውጺኦ። ካብ ማእሰርቲ ምስ ወጽኦ ተልእኮኡ ኣብ ኢየሩሳሌምን ኣብ መንጎ ኣረማዊ ህዝቢ ኣብ ኣንጺክያ፤ ቆሮንጦስ ቀጺሉ ከኣ ኣብ ሮማ ቀጺልዎ ነዚ ኣብ ቀዳመይቲ መልእኽቱ እውን ይጠቕሶ።

ጴጥሮስ ኣብ ሮማ ኣብ ጊዜ ንጉሥ ነሮ ብ64 ዓ.ም. ኣቢሉ ተቐቲሉ። ናይ ሰማዕትነቱ ምስክር ብዙሓት ይጠቕስዎ ኦሪጀን እዩሰብዮስ ብዓል ቂሳርያ፤ ቅዱስ ቀለመንጦስ ፩ ሮማዊ፤ ቅ. እግናጽዮስን ቅ. ኢረኒዮስ።

ጴጥሮስ ነቲ ብክርስቶስ ዝተዋህቦ መዝነት እናመርሖ እንከሎ ኩሉ ጊዜ ነቲ ዝመርሖ ዝነበረ መንፈስ ቅዱስ ጽንክብል ግድነት እዩ ነሩ ግ.ሓ. ነዚ ደጋጊሙ ይገልጻልና። ኣብ ትውፊት ቤተ ክርስቲያን ከም ዝነገር ጴጥሮስ ቅድሚያ ብሰማዕትነት ምማቱ ኣብ ሮማ ብርቱዕ ስደትን ቅትለትን ምስ በዝሐ ጴጥሮስ በቲ ብንጉሥ ነሮ ዝግበር ዝነበር ህልቀት ክርስቲያን ክሃድም ንከተማ ሮማ ሓዲጉ ክሃድም እንከሎ ኢየሱስ መስቀል ተሰኪሙ ንከተማ ሮማ ክከይድ እንከሎ ተጓነፎ ሽዑ ጴጥሮስ ብፍርሓት እናኣንቀጥቀጦ ጎይታይ ኣበይ ገጽካ ትኸይድ ኢልዎ፤ ኢየሱስ ከኣ ኣብቲ ንስኻ ሓዲግካዮ እትኸይድ ዘሎኻ ክስቀል እኸይድ ኣሎኹ ኢልዎ ሽዑ ጴጥሮስ ንሮማ ተመሊሱ ኣብኡ ብሰማዕትነት መይቲ “Quo Vadis” ብዝብል ይፍለጥ “ኣበይ ትኸይድ ኣሎኻ? “Roman vado iterum crucifigi” ንሮማ ኣብኡ ክስቀል” ጴጥሮስ ነዚ ምስ ሰምዐ ንሮማ ተመሊሱ ንቅጡቅጡ ኣፉ ተሰቂሉ መይቱ። ኣብታ ጴጥሮስ ንድሕሪት ዝተመልሰላ “Domine Quo Vadis” ብዝብል እትፍለጥ ጽብቕቲ ቤተ ክርስቲያን ተሰሪሓ ኣላ።

ከም ትውፊት ዝብሎ ጴጥሮስ ኣብ ቫቲካን እዩ ብስቕለት ንቅጥታዊ ጠሚቱ መይቱ እዚ ኸኣ ከም ነይታይ ንላዕሊ ጠሚተ ክስቀል ኣይግብኡንን ብማለት እዩ ይብሉ። ኣብ ቫቲካን ተቐቢሩ። ኣብ ዝተገብረ ኩዕታ መቓብሩ ተረኺቡ መንበረ ታቦት ናይ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ጴጥሮስ ኣብ ልዕሊ መቓብሩ እዩ ተሰሪሑ ዘሎ። ካብ መጀመርያ መዓልታት ናይ ጴጥሮስ ሕልቅነት ብኹሉ እሙንን ቅቡልን ከምዝነበረ ታሪኽ ይነግረና። ንሱ ቀዳማይ ወራሲ መንበር እዩ ነሩ በዚ ኸኣ ናይ ኩላ ቤተ ክርስቲያን ጠቕላሊ ሓላፊ እዩ። ኣብ ላቲናዊ ስርዓት ዝኸሪ ዕለት ብዓላቱ ኣብ ሰነ 29፣ ዮካቲት 22 ከምኡ ኅዳር 18 ይዝከር።

ጴጥሮስ ነቲ ንቤተ ክርስቲያን ኣብ ኩሉ እዋን ዝህባ ቅሳነት ርግኣት ይውክል። ብዘይ ናይ ጴጥሮስ ተራ መሪሕነት ቤተ ክርስቲያን ዝተፈላለየትን ሓድነት ዝጎደላ ምኹነት ከምዚ ኣብ ኻልኣት ቤተ ክርስቲያናት ካብ ቤተ ክርስቲያን ተፈልዮም ዝርከቡ እንርእዮ ዘሎና እዩ። ብዙሓት ዘይካቶሊካውያን ዝርእይዎ ተራ መንበረ ጴጥሮስ እዩ ብእኡ መሰረት ክኣ ሓድነት ዝፍጠረሉ መገዲ ኣብ ምንዳይ ይርከቡ። ፍልልያት ክህሉ ይኸእል እዩ ምምቕቓል ግን ኣይግባእን ምኸንያቱ ኩልና ኣብ ክርስቶስ እንኣምን ሓድነት ክህልወና ይግባእ ከምቲ ክርስቶስ ኣብ ጸሎተ ሓሙስ ዝጸለየ።

ሕይወት ጴጥሮስ ሕይወት ነፍሲ ወከፍና እዩ ከም ሰብ መጠን ይወድቕ ይፈርሕ ይጠራጠር ይጋገ እውን ኩሉ ጊዜ ፍሉይ ዝገብሮ ጌግኡ ተኣሚኑ ኣብ ድለት ጎይትኡ ይምለስ እዚ ኢና ካብ ሕይወት ጴጥሮስ ብዝያዳ እንምሃሮ ብጌጋኻ ተኣሪምካ ኣብ ኣምላኽ ምምላስ።

ቅዱስ ጳውሎስ፡

ጳውሎስ ብዓል ተርጌስ ብ 35 ዓ.ም. ክርስቲያን ኮይኑ። ካብቶም ንክርስትና ከጥፍኡ ፍሉይ ፍቓድ ወሲዱ ዝንቀሳቐስ ዝነበረ እዩ። ኣብ ደማድስቆስ ንዝነበሩ ክርስቲያን ከጥፍእ እናኸደ ኸሎ ብብርቱዕ ብርሃን ዓዊሉ ካብ ፈረሱ ውዲቐ። ሳውል ሳውል ስለምንታይ ተሳድደኒ ኣሎኻ ዝብል ድምጺ ሰሚዑ። ስለምንታይ ንቤተክርስቲያንይ ተሳድድ ኣይኮነንን ዝበሎ። ስለምንታይ ተሳድደኒ ዝብል ድምጺ ሰሚዑ። ካብኡ ንድሓር ክርስቲያን ኮይኑ ስብከተ ወንጌል ጀሚሩ።

ጳውሎስ ኣብ ግ.ሓ. ኣብ መጀመርታ ብሳውል ድሓር ግን ብጳውሎስ ይፍለጥ እዚ ኸኣ ናይ ኣይሁድ ስሙ ሳውል ናይ ግሪኽ ስሙ ኸኣ ጳውሎስ ከምዝነበረ ንምሕባር እዩ። ኣብ መልእኽትታቱ ሳውል ዝብል ኣይንረኽቦን፤ ኣብ ግ.ሓ. ጥራሕ ሳውል ዝብል ንረኽቦ (13፡7፡9)።

ቅ.ጳዎሎስ ቋንቋ ግሪኽ ብደንቢ ተማሂሩ ስለዝነበረ ብቐሊል ኣብ ኩሉ ክሰብኽ ክኢሉ። ኣብ ሕይወቱ ሰለስተ ምስዮናዊ ጉዕዞ ገሩ። ብሶርያ ኣብ ኣስያ ሚኖር፤ ኣብ ቆሮንጦስ፤ ከባቢ ኤፈሱስ ኣብ ናይ ሕጂ ቱርኪ። ኣብ ምጅማር ኣብ ደመስቆስ ንሓጺር ግዜ ጸኒሑ ብ48 ዓ.ም ኣብቲ ዝለዓለ ግዜ ስብከቱ መስ ገለ ኣባላት ካብ ኣብ ኣንጾኪያ ዝነበሩ ክርስቲያን ወኪሉ ኣብ ኢዮርሳሊም ኣብ ዝተገብረ ቀዳማይ ጉባኤ ብዛዕባ ኣረማውያን ክሳተፍ ከይዱ። ኢዮርሳሊም ኩሉ ግዜ ናይ ስደቱ ማእሰርቱ ማእከል እያ። ናይ ሮማዊ ዜግነት ስለ ዝነበሮ ፍርዱ ኣብ ንጉሳዊ ዋና ከተማ ክቐበል ንሮማ ተላኢኹ።

ኣብ ግዜ ሳልሳይ ጉዕዞ ሓዋርያነቱ (53~57 ዓ.ም.) መልእኽትታቱ ጽሒፉ፤ ኣብ ኩሉ ጽሑፋቱ ናይ ክርስቶስ መስዋዕቲ፣ ሞቱ ዝበለጸ መስዋዕቲ ክምዝኸነ ልዕሊ ኾሉ ናይ ብሉይ ኪዳን መስዋዕቲ ከምዝኸነ ይገልጽ። ሓዋርያነት ዝብል ንተልእኮኡ ክገልጽ ይጥቀመሉ።

ሓዋርያ ክብል እንከሎ ሰለስተ ነገራት የጠቃልል፣ ስብከት፣ ምምሕዳር፣ መስዋዕቲ ምዕራግ፣ ስብከት፣ ማለት ወንጌል ምስባኽ ብኻልእ አዘራርባ ናይ ክርስቶስ ሕድገት ሓጢአት ናብ አመንቲ ምምጻእ። ምሕረት፣ ሕድገት ሓጢአት አምጺኡ ንሓጢአተኛታት ናብ ጎደና ድሕነት ዝኣቱ። ጳውሎስ ስብከት ወይ ስፍሓተ ወንጌል ክብል እንከሎ ምስ መሪሕነት የተሓሕዞ ብፍላይ ናብተን ኣብያት ክርስትያናት ባዕሉ ከም ኣቦ ኾይኑ ዘገልገለን። ኣብ መጨረሻታ ጳውሎስ ናይ ሓዲስ ኪዳን መስዋዕቲ ከም ዝኸሪ ክርስቶስ ከቐርብ ትእዛዝ ከምዝተቐበለ ይጽሕፍ። ነዚ ኹሉ ከም ሓዋርያውነቱ ይርእዮ።

ሊቃውንቲ ንናይ ጳውሎስ ሓዋርያውነት ብሰለስተ ዓይነት ጸዋዕታ ይገልጽዎ፡ 1. ናይ ሓዲስ ኪዳን ሓዋርያ፡ 2. አማሓዳሪ ምስጢራት አምላኽ፡ 3. መተዓይይቲ አምላኽ። ኣብ ርድኢት አይሁድ ኪዳን ምስ አምላኽ ብግላዊ ርክብ ምስ ሕሩይ ህዝብ እግዚአብሔር ዝኣተዎ ጥራሕ እዩ ዘስምዕ። ኣብ ካልኣይቲ መልእኽቱ ናብ ሰብ ቀሮንጦስ (3:6) ጳውሎስ ብንጹር ቀንዲ ትሕዝቶ ስብከቱ ኣብ ሓዲስ ኪዳን ዝተመስረተ እዩ ይብል።

ጳውሎስ ክንደይ መልእኽቲ ጽሒፉ ምእስከ ጽሒፍዎን?

ኣብ ሓዲስ ኪዳን 13 መልእኽትታት ብጳውሎስ ከምዝተጻሕፉ ይፍለጥ። ዝርዝር አስማት መልእኽቱ ኸኣ፡ ሮማውያን፡ ፩ን፪ ናብ ሰብ ቆሮንጦስ፡ ገላትያ፡ ኤፈሱስ፡ ፍሊጲስይስ፡ ቆላስያስ፡ ፩ን፪ ተሰሎንቅየ፡ ፩ን፪ ጢሜቴዎስ፡ ቲቶ፡ ፊሎሞና፡ ብዙሓት ምሁራት ከምዝብልዎ መብዝሕትኡ ብጳውሎስ ወይ ብቐረባ ምስ ጳውሎስ ቅሩብ ዝምድና ዝነበሮም ዝጽሓፍዎ እዩ ይብሉ። ካብዚኣም እቶም 7 ብጳውሎስ ተጻሒፎም ንሳቶም ከኣ ሮማውያን፡ ፩ን ፪ ቆሮንጦስ ገላትያ፡ ፍሊጲስይስ፡ ፩ ተሰሎንቅየ፡ ፍሊሞንን። እቶም ዝተረፉ ሽድሽተ መልእኽትታት ብኻልኦት ዝተጻሕፉ እየን ይብሉ። ኣብቲ ቀዳማይ ዘመን ብስም ሓዲ ውሩይ ሰብ ምጽሓፍ ልሙድ ነሩ። እዚኣም ናይ ቀረባ አዕሩኽ ወይ ኣርድእቲ ክኾኑ ይኸእሉ። ኣብዘን ዳሕረዎት ሽድሽተ መልእኽትታት ናይ ጳውሎስ ሓሳብ የለን ማለት አይኮነን ሓዲ ሓሳብ ጳውሎስ ወሲዶም ክማዕብልዎ ይኸእሉ። ንኣብነት ፩ ጢሜተዎስ ብጳውሎስ ተጻሒፉ ካብኡ ካልኦት ን፪ ጢሜተዎስ ጽሒፎም።

ሞት ቅ.ጳውሎስ፡

ትውፊት ቅ.ጳውሎስ ብሰማዕትነት ከም ዝሞተ ይነግረና ኣብ ሮማ ክሳዱ ብሰይፊ ተሰይፉ መይቱ። እዚ ኸኣ ብ 64-67 ዓ.ም. አቢሉ ኣብ ግዜ ግዝኣት ነሮ ልክዕ ኣብቲ ግዜ ቅ.ጴጥሮስ ዝተሰወዓሉ ግዜ። ነዚ መረጋገጺ ዝኾነና ካብ ቀዳመይቲ መልእኽቲ ቀለመንጦስ (96 ዓ.ም.) ብንጹር ንረኽቦ። ግ.ሓ. ብዛዕባ ሞት ቅ.ጳውሎስ አይነግረናን እዩ ምኽንያቱ ቅድሚ ሞት ቅ.ጳውሎስ ስለ ዝተጻሕፈ ዝብሉ ኣለዉ ገለ ኸኣ ሉቃስ ጸሓፊይ ግ.ሓ. ብዛዕባ መጨርሻታ ሕይወት ጳውሎስ ዝፈለገ የብሉን ዝብሉ ኣለዉ እዚ ግን ክኸውን አይክእልን ምኽንያቱ ሉቃስ ብዛዕባ ጳውሎስ ኩሉ ይነግር ነሩ ብዛዕባ ሞቱ አይፈልጥን ክትብል ክትርድኦ የጽግም። ትውፊት ቅ.ጳውሎስ ካብ ከተማ ሮማ ወጻኢ ብሰይፊ ተመቲሩ ከምዝሞተ ይንገር ኣብቲ ዝሞቶሉ ብስሙ ዓቢ ቤተክርስቲያን ተሰሪሑ ኣሎ።

ሕይወት ቅዱስ ጳውሎስ ንነፍሲ ወከፍና ትእምርቲ አልኦ ንሱ ሓንሳብ አምላኽ ምስ ሓረዮ ንድሕሪት አይበለን ንሕና እውን ብጥምቀት ኣብ እምነት ክርስቶስ ስለ ዝኣቶና ሎሚ ከም ጳውሎስ ብሕይወትና ብኹሉ ግብርና ሰበኽትን ኣብሰርትን ወንጌል ኮና ክንርከብ ይግብአና።

ቅዱስ ጳውሎስ አብ 2ቆሮ 11:24-27 ዘሎ እንተ ኣንበብና አብ ሰብከተ ወንጌል ዝተገነፎ ዕንቅፋታትንን ውርደትን ይነግር በዚ ኸአ ዝኾነ ክርስትያን አብ ግራት ኣምላኽ ዝዓዩ ተስፋ ከይቆረጸ ክጉዓዝ ኣምላኽ ከምዝመርሖ ክአምን ከም ዝግብኦ ይነግረና።

አብዚ ናይ ሎሚ ዝኸሪ ብዓልና ኣምላኽ በበቲ ሂቡና ዘሎ ሕይወት ሓላፍነት ለቢስና ወንጌል ክንሰብኽ እዩ። ጴጥሮስን ጳውሎስን ሰባት ከማና እዮም ግን አብ ኢየሱስ ብልዐም ስለ ዝአመኑ ነቲ ንሱ ካብኦም ዝደልዮ አብ ግብሪ ከውዕሉ ስለዝኸአሉ ዕዉታት ንብሎም። አሰር ጴጥሮስን ጳውሎስን እና ተጎዓዝና ሕያው እምነት ሒዝና ክንጉዓዝ ሎሚ እውን ይነግረና ኣሎ።

ሰብከተ ወንጌል ሎሚ አብቶም ክርስትያን ዝነበሩ እዩ ዘድሊ ዘሎ። ነቲ ሊቢሶም ዘለዉ ጸጋ ክርእዩ ዘይክአሉ ብዙሓት ስለ ዝኾኑ ሓዲስ ሰብከተ ወንጌል የድሊ ኣሎ ትብለና ኣላ ቤተ ክርስትያን ነቲ ብክርስቶስ ዝተዋህባ ሓላፍነት ለቢሳ።

ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ፍራንቸስኮስ ሎሚ እውን አብ መንበረ ጴጥሮስ ኮይኖም ዓለም ቃል ኣምላኽ ክትሰምዕ ሰላምን ፍቕርን ክነግስ ጽልኢ ክጠፍእ ስቓይ ሰባት ብፍላይ አብቶም ውጹዓት ደው ክብል ዓው ኢሎም ይዛረቡን የስተምህሩን ኣለዉ ስለዚ ንሕና እውን ዓው ኢልና ክንሰብኽ ብሕይወትና ክንምስክር መብጽዓና ንኣድስ።

ብሩኽ ብዓለ ጴጥሮስ ጳውሎስ ይግበረልና።

አባ ንጉሠ ፍሥሓ